

Republica Moldova

Alți emitenti

INSTRUCȚIUNE Nr. 10
din 25.12.2003

INSTRUCȚIUNE
CU PRIVIRE LA DESFĂȘURAREA EXPERTIZEI MĂRFURILOR
DE CĂTRE EXPERTII CAMEREI DE COMERȚ ȘI INDUSTRIE
A REPUBLICII MOLDOVA

Publicat : 27.02.2004 în Monitorul Oficial Nr. 35 art Nr : 88

Aprobată
Biroul Executiv
Procesul-verbal nr. 10
din 25 decembrie 2003

1. DISPOZIȚII GENERALE

1.1. Prezenta Instrucțiune este elaborată în conformitate cu Legea nr.393-XIV din 13 mai 1999 cu privire la Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova și Statutul Camerei de Comerț și Industrie a Republicii Moldova.

1.2. Camera de Comerț și Industrie (în continuare - Camera) este o organizație nonguvernamentală, autonomă și independentă, care reprezintă interesele comune ale întreprinzătorilor din Moldova, în calitate de organizație unică de acest gen.

1.3. Camera este persoana juridică de drept public și în această calitate, precum și în scopul realizării sarcinilor ce îi revin și activității, beneficiază de susținerea organelor de stat și colaborează cu acestea.

1.4. Camera își desfășoară activitatea pe întreg teritoriul țării și își are sediul central în municipiul Chișinău.

1.5. Camera și subdiviziunile ei, la cererea agenților economici autohtoni și străini, prestează diverse servicii de specialitate, desfășoară următoarele genuri de expertiză:

determinarea cantității și calității mărfurilor;

determinarea țării de origine;

determinarea volumului producției, obținute din materia primă plasată în regimul vamal de perfecționare activă;

determinarea volumului producției finite, obținute din materia primă plasată în regimul vamal de transformare sub supraveghere vamală;

determinarea producătorului mărfii;

determinarea poziției tarifare (codului) și destinației mărfii;
determinarea prețului pe piață a mijloacelor de transport;
determinarea prețului pe piață a utilajului;
evaluarea bunurilor imobiliare;
evaluarea conformității produselor, proceselor, serviciilor;
evaluarea altor mărfuri;
alte genuri de expertiză.

1.6. Prezenta Instrucțiune determină programul de lucru al experților în timpul efectuării expertizelor merceologice și evaluării mărfurilor și este obligatorie pentru toate subdiviziunile Camerei.

1.7. Subdiviziunile Camerei efectuează expertize conform cererilor agenților economici ai Republicii Moldova, care sînt amplasați în teritoriul zonelor sale de deservire, stabilite de către Președintele Camerei de Comerț și Industrie. Efectuarea expertizelor în alte zone, poate avea loc în urma coordonării între directorii subdiviziunilor respective și conducerea Camerei.

Pentru efectuarea unor expertize ce necesită cunoștințe speciale, în calitate de experți, pe bază de contract, pot fi antrenați specialiști ai instituțiilor de cercetări științifice, organizațiilor de proiectare, întreprinderilor industriale, instituțiilor de învățămînt superior și ai altor organizații, precum și persoane fizice ce posedă astfel de studii.

2. NOȚIUNI DE BAZĂ UTILIZATE ÎN PREZENTA INSTRUCȚIUNE

În prezenta Instrucțiune noțiunile de bază au următoarele semnificații:

expertiză - examinarea independentă a obiectului expertizei (mărfii), efectuată de către un specialist (expert) competent în baza unor date obiective, cu scopul obținerii unei soluționări optime a sarcinii expertizei;

sarcina expertizei - sarcina de lucru strict determinată;

expert - specialist de înaltă calificare, atestat, cu dreptul de a efectua expertize, care posedă cunoștințe speciale, aplicate în procesul efectuării lucrărilor și serviciilor privind expertiza mărfurilor, materiei prime și utilajului, atât în Moldova cît și peste hotarele ei;

beneficiar - persoană juridică sau fizică, care a solicitat Camerei și filialelor ei efectuarea expertizei și a achitat serviciile de expertiză;

obiectul expertizei (marfa) - marfă de consum (autohtonă sau de import), materie primă, utilaj;

lotul de marfă - mărfurile, indicate într-un singur document de transport;

mijloace de transport - mijloacele transportului auto, feroviar, naval (fluvial, maritim), aerian, prin conducte, containere;

ambalajul - mijloacele sau complexul de mijloace, ce asigură integritatea producției: de deteriorări și pierderi, de acțiunea mediului ambiant, de impurificări, în procesul de circulație a producției;

tară - elementul de bază al ambalajului, ce reprezintă un articol pentru amplasarea producției;

calitatea producției - totalitatea proprietăților producției, ce determină utilitatea ei de a satisface anumite cerințe în corespundere cu destinația ei;

defect - fiecare necorespondere aparte a producției, determinată de cerințele respective;

genurile de expertiză - în funcție de scopul efectuării, expertizele merceologice se clasifică în:

contractuale (referitor la îndeplinirea clauzelor contractului):

verificarea nivelului calității mostrelor mărfurilor;

inspecția înainte de expediție a încărcăturilor;

starea mijloacelor de transport și a ambalajului;

verificarea corespunderii lotului achiziționat condițiilor contractului conform cantității, calității, ambalajului, marcării mărfii etc.;

determinarea nivelului calității mărfii, conform caracteristicilor de consum și/sau defectelor

și corespunderea ei cu normele existente în Moldova;

vamale (în scopuri vamale):

determinarea valorii mărfii pe piață pentru calcularea ulterioară a valorii în vamă și identificarea ei;

determinarea țării de origine a mărfii;

precizarea caracteristicii mărfii și determinarea codului conform NM SA;

stabilirea stării marfii, calității ei, ambalajului, cantității la momentul predării (primirii)

la depozitul păstrării temporare pe teritoriul vamal;

selectarea mostrelor pentru testări;

determinarea normelor produsului obținut prin prelucrare și cantitatea materiei prime utilizate în procesul producerii, identificarea produsului obținut prin prelucrare;

determinarea termenului ciclului tehnologic de fabricare a producției;

determinarea producției destinate exportului ca produs al producerii proprii;

de asigurare (pentru companiile de asigurare):

evaluarea în expresie valorică a pierderilor cauzate, ținându-se cont de pierderea calității și/sau cantității reale pe timpul asigurării în urma: calamității naturale, incendiului, avarierii sistemului de încălzire, sustragerii averii sau deteriorării acesteia etc.;

bancare (pentru bănci):

determinarea cantității, calității și valorii aproximative a bunurilor transmise în gaj, ținându-se cont de nivelul calității, de caracterul sezonier, durata de utilizare (valabilitatea);

consultative:

expertizele ce stabilesc cauzele apariției defectelor mărfii deteriorate în timpul păstrării etc.;

de consum:

expertizele calității mărfii foste în utilizare, pentru determinarea cauzelor formării defectelor și/sau procentului reducerii calității din cauza defectelor existente.

3. MODALITATEA DE EFECTUARE A EXPERTIZEI

3.1. Expertiza se efectuează în baza cererilor-comandă scrise ale organizațiilor și persoanelor fizice interesate sau în baza contractelor tipizate ce se înregistrează într-un registru special (anexa nr.1), sau în sistemul automatizat, cu atribuirea numărului de înregistrare. În toate subdiviziunile cheltuielile pentru serviciile de efectuare a expertizei sînt suportate de beneficiar, conform tarifelor aprobate de către Cameră, iar în cazurile de întocmire a contractelor - conform prețului contractual.

3.2. Cererea (anexa nr.2) trebuie să cuprindă următoarea informație: denumirea beneficiarului, adresa și numărul de telefon, denumirea mărfii, cantitatea și locul de amplasare, țara-furnizoare, sarcina expertizei, codul fiscal și codul TVA, obligațiunile beneficiarului, data, semnătura solicitantului confirmată prin stampilă (pentru persoanele juridice). Dacă îndeplinirea sarcinii necesită aplicarea metodei de testare distructivă (desfacerea, proba la gust, selectarea mostrelor pentru cercetări de laborator etc.) în cerere este necesar să se indice consimțământul beneficiarului pentru distrugerea mostrei mărfii în cantitatea prevăzută în documentele normative.

3.3. În baza cererii, conducătorul subdiviziunii numește expertul și-i eliberează comanda (vezi anexa nr.3), care în același timp constituie temei pentru efectuarea expertizei. Înregistrarea prin numerotare a cererilor și comenzilor se începe din prima zi lucrătoare a noului an. În comandă este necesar să se indice: data depunerii cererii, numele expertului, date referitoare la beneficiar și marfă conform comenzii, sarcina expertizei.

Comanda se semnează de către conducătorul sau persoana împuternicită și se confirmă prin stampila subdiviziunii. Despre faptul eliberării comenzii expertului se face o înscriere în registru sau se introduce o informație respectivă în sistemul automatizat.

Conducătorul subdiviziunii Camerei este obligat, în termenele convenite cu beneficiarul, să delegheze expertul pentru efectuarea expertizei. În cazurile unor expertize complicate, conform

deciziei conducătorului, se deleghează un grup de experți pentru efectuarea unei expertize, sub același număr al comenzii. În cazul în care expertiza este efectuată de un grup de experți, unul din ei este numit responsabil.

3.4. După primirea comenzii expertul este obligat să întreprindă următoarele acțiuni:

3.4.1. Să anunțe prin telefon beneficiarul despre deplasarea sa pentru efectuarea expertizei conform comenzii înregistrate și să lucreze în conformitate cu programul de lucru al beneficiarului expertizei. Necesitatea și condițiile de lucru ale expertului în zilele de odihnă și de sărbători sau după expirarea zilei de lucru sînt coordonate de către beneficiar și subdiviziunea Camerei suplimentar. Conform cererii motivate în scris a beneficiarului termenul de începere a efectuării expertizei poate fi transferat.

3.4.2. Să se convingă de faptul că pentru efectuarea la timp și obiectivitatea expertizei, de către beneficiar au fost create condițiile necesare, după cum urmează:

asigurarea participării la efectuarea expertizei a reprezentanților competenți din partea beneficiarului, care urmează să semneze partea de constatare a raportului de expertiză. Dacă marfa urmează să fie supusă unui control din partea serviciului vamal și/sau serviciului de carantină, beneficiarul trebuie să asigure prezența reprezentanților serviciilor nominalizate, să asigure, dacă este necesar, prezența reprezentanților din partea producătorului sau furnizorului;

prezentarea documentelor de însoțire a mărfurilor, comerciale, normative; în cazurile în care solicitantul expertizei nu este destinatarul primar al mărfii și documentele expeditorului lipsesc, atunci vor fi prezentate documentele firmei ce a efectuat reexpedierea mărfii;

oferirea unui loc de lucru într-un local bine iluminat (încălzit în timpul rece al anului), lucrători auxiliari, echipament de protecție pentru lucru în încăperile reci sau sub cerul liber în timpul rece al anului, în caz de necesitate - oferirea localului separat pentru asigurarea păstrării mărfii;

asigurarea respectării tehnicii securității în timpul efectuării expertizei și securității personale a expertului;

prezentarea mostrei standard, în caz de necesitate, cu care expertul trebuie să fie pus la curent, verificînd procedura corespunzătoare de înregistrare a ei;

asigurarea accesului liber la marfă;

sortarea mărfii în loturi; loturile neomogene pot fi supuse expertizei ca un lot unitar, la cererea în scris a beneficiarului, care se anexează la raportul de expertiză, dacă aceasta nu contravine documentației normative pentru producția prezentată;

prezentarea mijloacelor de măsurare în stare de funcționare cu marca verificării de stat în vigoare (Institutul Național de Standardizare și Metrologie).

3.4.3. Dacă beneficiarul consideră necesar de a introduce unele schimbări în formularea sarcinii expertizei și/sau în volumul de lucrări, este necesar de a confirma acest fapt în scris. Expertul efectuează expertiza ținînd cont de schimbările introduse de către beneficiar, coordonîndu-le preventiv cu conducerea subdiviziunii Camerei.

3.4.4. Dacă beneficiarul cere efectuarea expertizei conformității aceluiași lot, nu numai conform cerințelor condițiilor contractului, dar, concomitent, și cerințelor standardului autohton și/sau internațional - se admite efectuarea a două sau trei expertize separate: una - de conformitate a mărfii conform cerințelor contractului, a doua - de conformitate conform cerințelor standardului autohton și/sau internațional. Pentru fiecare expertiză se întocmește un raport separat.

3.4.5. În cazurile, în care expertul s-a prezentat la locul efectuării expertizei și expertiza nu a avut loc din vina beneficiarului, și anume: nu a fost primită marfa, beneficiarul n-a prezentat documentele necesare, nu au fost create condițiile pentru efectuarea expertizei (locul de lucru, iluminarea, încălzirea încăperii în timpul rece al anului, lucrători auxiliari etc.), nu este asigurată integritatea mărfii, nu se respectă tehnica securității, securitatea personală a expertului etc., expertul este obligat să se adreseze prin telefon conducătorului subdiviziunii Camerei, pentru

primirea indicațiilor ulterioare. Dacă conducătorul a luat decizia de a refuza efectuarea expertizei, cererea-comandă se anulează. Beneficiarul primește un refuz argumentat în scris, în baza notei de serviciu, întocmită de către expert pe numele conducătorului subdiviziunii.

Expertul este obligat să prezinte în subdiviziunea Camerei comanda și nota corespunzătoare, referitoare la cauza refuzului de a efectua expertiza și despre timpul real pierdut, inclusiv pentru deplasarea în ambele direcții. În cazul în care beneficiarul refuză să întocmească un asemenea document, expertul îl îndeplinește personal și indică numele beneficiarului care a refuzat să facă aceste însemnări, după care prezintă comanda la subdiviziunea Camerei.

În asemenea mod se îndeplinește și refuzul beneficiarului de la efectuarea expertizei.

La primirea permisiunii pentru a efectua expertiza fără documentele menționate mai sus expertul va efectua expertiza și va întocmi raportul de expertiză, comparând datele reale cu datele indicate în lista obiectelor ambalate sau cu marcajul pe ambalaj. În cazul în care lipsesc listele obiectelor ambalate și date pe marcajul ambalajului, expertul întocmește raportul de expertiză, pentru cantitatea și calitatea reală a mărfii, descrie amănunțit aspectul exterior al mărfii, ambalajul, marcajul etc. pentru posibilitatea identificării lui. În raportul de expertiză este necesar să se indice printr-o notă lipsa documentelor.

4. CERINȚELE PRINCIPALE DE EFECTUARE A EXPERTIZELOR

4.1. Expertiza este efectuată personal de către expert, reieșind din sarcina menționată în cererea beneficiarului și în comandă. Formularea sarcinii expertizei în cererea beneficiarului, în comandă și în raportul de expertiză trebuie să fie identică.

4.2. În timpul efectuării expertizei expertul se conduce de prezenta Instrucțiune și materialele elaborate în Sistemul "Expertul CCI a Republicii Moldova".

Dacă unele prevederi ale prezentei Instrucțiuni sau ale îndrumărilor metodice nu coincid actelor normative sau legislative în vigoare, expertul acționează conform ultimelor.

4.3. În timpul efectuării expertizei expertul notează în caietul de lucru toată informația, necesară pentru întocmirea raportului de expertiză, în conformitate cu sarcina expertizei.

4.4. Documentele necesare pentru soluționarea sarcinii stabilite pentru expertiză expertul le primește de la beneficiar. Expertiza se începe cu studierea de către expert a documentelor prezentate. Pe documentele prezentate expertul notează - "prezentat expertului", confirmă prin semnătură și dată.

4.5. La efectuarea expertizei trebuie să participe cel puțin doi reprezentanți competenți ai beneficiarului, cu excepția cazurilor când se efectuează expertiza de determinare a țării de origine, determinarea codului mărfii și a acțiunilor notariale referitoare la deces, când se admite participarea numai a unui reprezentant.

4.6. În cazul în care expertului i-a fost prezentată marfa, deteriorată în timpul transportării, expertul este obligat să ceară de la beneficiar actul corespunzător (actul comercial etc.) al organizației de transport. Dacă expertului i-a fost prezentat actul comercial sau alt document, toată informația referitoare la deteriorarea încărcăturii sau alte diferențe dintre datele reale ale mărfii și datele menționate în documentele de însoțire a mărfii se notează în caietul de lucru, cu înregistrarea ei ulterioară în raportul de expertiză prin indicarea numărului, și a datei întocmirii actului comercial. Dacă marfa a fost prezentată expertului fără actul comercial sau alt document, expertiza se efectuează în baza cererii în scris a beneficiarului, fapt ce se confirmă de către expert în caietul de lucru.

4.7. În funcție de sarcina pusă de către beneficiar în timpul determinării indicilor calității mărfii, ținându-se cont de cerințele incluse în condițiile de contract, expertul alege:

4.7.1. Tipul controlului:

verificarea prin sondaj - verificarea, în timpul căreia decizia este luată conform rezultatelor controlului unei sau câtorva mostre.

Controlul calității mărfii prin metoda verificării prin sondaj cu extinderea rezultatelor expertizei asupra întregului lot se admite doar în cazurile prevăzute de condițiile contractului sau

cerințele documentației normative. În asemenea cazuri controlul total se admite avînd cererea în scris a beneficiarului.

Dacă contractul nu prevede controlul calității prin metoda de sondaj, se efectuează verificarea integrală;

verificarea integrală - verificarea fiecărei unități în lot.

4.7.2. Metoda verificării:

metoda de măsurare - metoda de determinare a semnificației indicilor calității producției, efectuată în baza mijloacelor tehnice de măsurare.

Metoda de măsurare se bazează pe informația obținută în urma aplicării mijloacelor de măsurare și control. Cu ajutorul metodei de verificare se determină semnificația indicilor calității cum ar fi: masa articolului, intensitatea curentului, viteza automobilului etc.;

metoda organoleptică - metoda de determinare a semnificației indicilor de calitate a producției, efectuată cu ajutorul percepției organelor de simț.

Se determină indicii calității mărfii: aspectul exterior (culoarea, forma, consistența etc.), mirosul, gustul, sunetul, perceperea la pipăit, existența defectelor.

Metoda organoleptică nu exclude posibilitățile folosirii mijloacelor tehnice (lupa, rigla, cântarul, microscopul, microfonul, tubul acustic etc.), care sporesc sensibilitatea și optimizează capacitățile organelor de simț.

4.7.3. Tipurile testărilor:

testări distructive - încercări cu aplicarea metodelor de desfacere, în timpul cărora poate fi schimbată destinația obiectului pentru utilizare;

testări nedistructive - încercări cu aplicarea metodelor nedistructive de control, în timpul cărora destinația nu trebuie să fie schimbată.

4.7.4. Condițiile și locul efectuării testărilor:

testările de laborator - încercările efectuate în condiții de laborator.

Testările de laborator se efectuează în cazul în care conform condițiilor contractuale și/sau cerințelor documentației normative calitatea este determinată de indicii fizico-chimici, fizico-mecanici, medico-biologici etc., care se determină grație testărilor de laborator.

Selectarea probelor (mostrelor) pentru încercările de laborator se efectuează nemijlocit de către expert. Volumul selecției (numărul probelor, masa sau măsura probei), metodele de ambalare și păstrare a probelor (mostrelor) luate, trebuie să corespundă documentației normative.

Pe mostrele (probele) selectate expertul trebuie să lipească o etichetă, cu indicarea denumirii, data ridicării probei (mostrelor), numărul lotului și alte date, ce indică apartenența probelor luate, lotului prezentat pentru efectuarea expertizei. Probele (mostrele) trebuie să fie sigilate și contrasemnate de expert.

În mod obligatoriu se întocmește actul prelevării probelor (mostrelor). Expertul organizează transmiterea sau expedierea lor, împreună cu probele (mostrele) luate, spre cercetare sau pentru păstrare în calitate de probă (mostră) arbitrară.

În baza procesului-verbal de testări, în care sînt reflectate rezultatele efectuării încercărilor de laborator, se întocmește raportul de expertiză. Procesul-verbal de încercări (testări) este parte componentă a raportului de expertiză.

Refuzul beneficiarului de la efectuarea încercărilor de laborator în cazurile în care expertul le consideră necesare, constituie temei pentru anularea comenzii.

4.8. Expertul efectuează controlul calității mărfii prezentate, făcînd însemnări în caietul de lucru referitor la existența, caracterul, mărimile și locul unde se află defectele și, dacă e posibil, cauzele apariției lor; determină pierderea calității în procente, cu excepția cazurilor cînd sarcina expertizei prevede o altă ordine. Pe articolele rebutate, care au defecte și nu corespund cerințelor documentelor normative și/sau condițiilor contractului, și anume pentru mărfurile de consum, expertul, de comun acord cu beneficiarul, aplică ștampila personală, păstrînd, în măsura posibilității, aspectul exterior al mărfii.

4.9. În timpul controlului stării tehnice a dispozitivelor, părților sau nodurilor mașinilor și utilajelor, desfacerea pieselor ce au sigiliile producătorului fără participarea reprezentantului atelierului de garanție sau al producătorului este interzisă, dacă altceva nu este prevăzut de contract.

4.10. În cazul nerespectării condițiilor de transportare și/sau păstrării mărfii, ce au contribuit la apariția defectelor, expertul poate efectua expertiza de calitate numai după ce beneficiarul va aduce marfa în starea cuvenită pentru a putea aprecia calitatea ei. Refuzul beneficiarului de a îndeplini condițiile menționate mai sus constituie temei pentru respingerea comenzii.

4.11. Expertul sistematizează rezultatele controlului calității mărfii, determină cantitatea, calitatea mărfii, care corespunde cerințelor documentelor normative și a cantității mărfii, care nu corespunde acestor cerințe.

4.12. Ordinea desfășurării expertizei cantității loturilor de marfă și/sau expertiza mărfii.

4.12.1. În dependență de sarcina stabilită de către beneficiar, expertul alege metoda determinării exacte a cantității mărfii (numărarea, măsurarea sau cântărirea), ținând cont de cerințele incluse în condițiile contractuale și/sau documentele normative, standarde (de stat, internaționale sau ale întreprinderilor).

Controlul selectiv al mărfii privind cantitatea se efectuează numai în cazurile prevăzute de condițiile contractuale și documentele normative.

Privind mărfurile, masa cărora depinde de umiditate, este interzisă determinarea cantității fără constatarea umidității relative a mărfii.

Nu se admite determinarea aproximativă a cantității mărfii.

4.12.2. Expertiza cantității locurilor de marfă și/sau a mărfii, prezentate în mijlocul de transport.

Pînă la deschiderea mijlocului de transport expertul este obligat:

să verifice numărul de înmatriculare a mijlocului de transport cu numărul menționat în factura de expediție;

să controleze starea mijlocului de transport, starea de funcționare (starea tehnică) a containerelor, vagoanelor, autofurgonului, ușilor, lăcășilor de pe uși; existența și starea sigiliilor expeditorului sau a punctului de plecare (stație, port), integritatea lor, corespunderea amprentelor sigiliilor cu datele descrise în documentele de transport și de însoțire a mărfurilor.

În procesul de deschidere a mijlocului de transport expertul este obligat:

să asiste la ruperea sigiliilor de către beneficiar;

să verifice existența hîrtiei impermeabile din partea interioară a ușii;

să determine nivelul de completare a mijlocului de transport cu marfă, să stabilească metoda de fixare a încărcăturii, existența îngrămădirilor, starea ambalajului;

să acorde atenție la marcajele mărfii și marcajele de preîntîmpinare și să prevină beneficiarul dacă marfa necesită o atitudine deosebită;

să verifice regimul de temperatură în momentul deschiderii mijlocului de transport, dacă marfa a fost transportată într-un regim anumit;

să determine metoda de descărcare și calculare a locurilor de marfă și/sau mărfii din mijlocul de transport, care ar exclude necesitatea calculării repetate.

Calcularea, notarea cantității sau a numărului locurilor de marfă, cantității mărfii se efectuează concomitent de către expert și beneficiarul expertizei în momentul deschiderii și descărcării mijlocului de transport.

La depistarea locurilor de marfă cu deteriorări sau umede, verificarea cantității mărfii în aceste locuri se efectuează imediat după descărcarea lor.

Concomitent, se verifică completivitatea mărfii, existența găurilor, a cioburilor, crăpăturilor, deformațiilor, urmelor de umezeală, diferitor pete, deteriorări cu scurgere a conținutului, sau cu zgomot de cioburi de sticlă și alte defecte, ce pot fi depistate numai în momentul deschiderii și descărcării mijlocului de transport. În măsura posibilităților se stabilește cauza deteriorării sau a

umezirii mărfii.

Numărul de locuri din mijlocul de transport și datele lor se compară cu datele documentelor de transport și de însoțire a mărfii.

În urma descărcării locurilor de marfă și/sau a mărfii din mijlocul de transport expertul este obligat - în cazul depistării divergențelor între numărul real al locurilor de marfă cu datele documentelor de însoțire a mărfii sau există deteriorări ale ambalajului mărfii, este necesar să efectueze un control minuțios a mijlocului de transport, totodată să atragă atenția asupra stării acoperișului sau a pardoselei. În caz de necesitate, beneficiarul este obligat să întocmească raportul comercial.

4.12.3. Expertiza cantității mărfii, prezentate în locuri de marfă (ambalaje).

Pînă la deschiderea locului de marfă expertul este obligat:

- să examineze încăperea unde se păstrează marfa;

- să se familiarizeze cu modul de depozitare și condițiile de păstrare a mărfii (temperatura, umiditatea etc.);

- să efectueze examinarea exterioară a locurilor de marfă, să stabilească existența și locul amplasării bandei de control, a scoabelor metalice, atrăgînd atenția asupra existenței deteriorărilor sau a urmelor de deschidere, corespunderea marcajului de transport, inclusiv semnele de manipulare.

În procesul de deschidere a locului de marfă expertul este obligat:

- să asiste în timpul deschiderii fiecărui loc de depozitare a mărfii;

- să efectueze controlul interior al locului de marfă și al ambalajelor auxiliare, să controleze cum este așezată marfa în ambalaj, gradul de completare a locului de marfă, existența hîrtiei de ambalat, a peliculei, lăzilor și în ce stare sînt ele;

- să efectueze, în comun cu destinatarul, calcularea mărfii conform fiecărui criteriu de asortare;

- să controleze existența informației privind marfa: articolul, mărimea articolelor etc., indicate în marcajul de pe marfă și să le verifice cu datele din lista obiectelor ambalate, specificarea furnizorului, sau cu datele marcajului locului de marfă;

- să compare cantitatea totală a articolelor cu cantitatea menționată în lista obiectelor ambalate, în specificare sau în marcajul de pe locul de marfă.

Dacă există specificarea (documentele de însoțire) furnizorului și/sau listele obiectelor ambalate, expertul compară numărul de locuri indicat în ele cu numărul de locuri indicat pe marcaj, și în cazul coincidenței mărfii fiecărui loc, le compară cu datele listei obiectelor ambalate și/sau cu specificarea fiecărei lăzi aparte, indică devierile existente și le confirmă prin semnătura personală și semnătura reprezentanților beneficiarului.

Lipsa facturii, a listei inventarului, a listelor obiectelor ambalate sau a unora dintre ele nu suspendă efectuarea expertizei.

Dacă lipsește specificarea de expediție și listele obiectelor ambalate - expertul compară conținutul fiecărui loc de marfă cu datele marcajului pe ambalaj, dacă există. În cazul lipsei datelor de marcaj pe ambalaj expertul stabilește existența reală a mărfii în fiecare loc de marfă și efectuează înscrierea detaliată în caietul de lucru.

În cazul depistării divergențelor dintre cantitatea reală a mărfii în locul de marfă cu listele obiectelor ambalate sau conform marcajului pe ambalaj, expertul întreprinde următoarele:

- suspendă deschiderea de mai departe a ambalajului locurilor cu marfă;

- personal, în prezența beneficiarului expertizei, controlează repetat marfa (efectuează calcularea, măsurarea, cîntărirea);

- efectuează suplimentar examinarea exterioară și interioară a ambalajului și a mijloacelor de ambalare în scopul stabilirii cauzelor apariției lipselor, în caz de necesitate, efectuează selectarea mostrelor de ambalaj cu urme de deteriorare pentru încercări și face concluzii, putea oare să încapă marfa care lipsește în locul de marfă;

- efectuează cîntărirea de control a locului de marfă (stabilește masa netă și masa brută);

preîntîmpină beneficiarul despre necesitatea păstrării ambalajului locului de marfă în care a fost depistat lipsa și marfa ce se găsește în el;

îștiințează conducătorul subdiviziunii Camerei despre necoincidențele reale în cazul în care nu s-au depistat urme de deteriorare a ambalajului și mijloacelor de ambalare, activitatea ulterioară o desfășoară în corespundere cu indicațiile primite (de a continua efectuarea expertizei sau o suspendă pînă la venirea persoanelor împuternicite să efectueze verificarea de control);

recomandă beneficiarului să invite reprezentanții organelor de drept în cazul în care au fost depistate urme de deteriorare a ambalajului sau a mijloacelor de ambalare.

4.12.4. Expertiza cantității mărfurilor se efectuează, de regulă, fără întreruperi.

În cazurile în care expertul este nevoit să întrerupă efectuarea expertizei mărfii, destinatarul este obligat să întreprindă măsuri privind asigurarea integrității mărfurilor în timpul întreruperii expertizei. Referitor la întreruperea expertizei, cauzele ei și condițiile păstrării mărfii în timpul întreruperii, se efectuează mențiuni corespunzătoare în caietul de lucru.

Întreruperea expertizei cantității în timpul descărcării mărfurilor din mijloacele de transport nu se permite.

4.12.5. Expertul sistematizează rezultatele controlului: numără cantitatea totală a locurilor de marfă ce sînt amplasate în mijlocul de transport, cantitatea mărfii după asortiment, cantitatea mărfii ce nu corespunde documentelor de însoțire a mărfii (lipsurile, surplusurile, divergențele privind sortimentul etc.). Dacă e posibil, expertul face concluzii referitor la cauzele apariției devierilor depistate.

4.12.6. Dacă la depozitul beneficiarului expertizei în lotul, prezentat pentru controlul cantității mărfii, o parte din locuri este în ambalaje deteriorate, cu acces la marfă sau despachetate, expertul poate indica cantitatea mărfii în raportul de expertiză numai după indicarea rezultatelor controlului locurilor întregi și sumarea lor.

5. CERINȚELE LA ÎNTOCMIREA RAPORTULUI DE EXPERTIZĂ

5.1. Raportul de expertiză se întocmește separat pentru fiecare lot de marfă, recepționat de către furnizor conform unui singur document de transport. Nu se permite includerea într-un singur raport a mărfurilor primite, conform diferitor contracte, de la furnizori diferiți.

5.2. Rezultatele expertizei se întocmesc în baza însemnărilor, efectuate de către expert în caietul de lucru în timpul desfășurării expertizei.

5.3. Raportul de expertiză se întocmește pe formulare de formă unică aprobate de Biroul Executiv al Camerei (Anexa 4). În cazurile în care, la întocmirea raportului informația necesară nu poate fi cuprinsă în anumite puncte, la raport se anexează un supliment, care este parte componentă a raportului. Regula de semnare a anexei (de către expert și reprezentanții beneficiarului) este aceeași ca și pentru raportul de expertiză.

5.4. Exemplarul original al raportului de expertiză (în continuare - originalul) se întocmește de către expert personal sau la dispozitive de tapat, clar, fără corectări și abrevieri. În raportul de expertiză corectările trebuie să fie introduse de către expert, confirmate prin semnătura sa și prin semnăturile persoanelor care au participat la efectuarea expertizei. Corectările, introduse în concluzia raportului de expertiză, se semnează numai de expert.

În baza originalului, subdiviziunea Camerei tipărește raportul de expertiză în două exemplare, primul dintre care are cîteva grade de protecție se înmînează beneficiarului expertizei, exemplarul doi (fără grade de protecție), se predă în arhivă împreună cu originalul.

5.5. Raportul de expertiză este alcătuit din trei părți: partea introductivă, constatare și concluzie.

La întocmirea raportului de expertiză, expertul îndeplinește punctele corespunzătoare ale formularului raportului de expertiză.

5.5.1. Partea introductivă a raportului de expertiză

În partea introductivă a raportului de expertiză expertul indică informația corespunzătoare punctului. În cazul lipsei informației pentru completarea vreunui punct, punctul

nominalizat nu se completează, fapt despre care, în partea de constatare a raportului, se face mențiunea respectivă.

5.5.2. Partea de constatare a raportului de expertiză

În partea de constatare a raportului de expertiză este necesar să fie descris: modul de studiere a documentelor prezentate, să fie argumentate metodele de expertiză utilizate și datele de-facto determinate în conformitate cu sarcina expertizei, rezultatele expertizei (examinarea și/sau studierea obiectului expertizei, calculele efectuate etc.), să fie indicată data (la efectuarea expertizei pentru fructele și legumele proaspete, pentru cherestea și material lemnos, de asemenea, și ora) începutului și sfârșitului verificării mărfii.

Partea de constatare a raportului de expertiză se semnează de către expert și reprezentanții organizației, care au participat la efectuarea expertizei. În caz de dezacord a reprezentanților organizațiilor referitor la conținutul raportului, ultimii trebuie să-l semneze cu notă referitoare și anexarea la raportul de expertiză a unei opinii separate. În cazul în care reprezentanții beneficiarului refuză să semneze și să prezinte în scris o opinie separată, expertul are dreptul să întocmească raportul de expertiză fără semnăturile lor, făcând mențiunea corespunzătoare în raportul de expertiză.

5.5.3. Concluzia expertului

În concluzie expertul trebuie să dea un răspuns argumentat privind sarcina expertizei.

Concluzia trebuie să fie întocmită de către expert laconic, concret și întemeiat, reieșind din datele incontestabile și obiective, atât de clar încât să nu fie necesare explicații suplimentare. Concluzia trebuie să corespundă cu partea de constatare a raportului de expertiză.

Concluzia se semnează numai de către expert. Pentru concluzia întocmită incorect expertul poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

5.6. Raportul de expertiză întocmit și anexele sînt aprobate prin semnătura conducătorului și ștampila subdiviziunii Camerei. În urma înregistrării raportului de expertiză, reprezentantul beneficiarului primește raportul, confirmînd acest fapt și prin semnătura în Registru, indicînd data, numele și funcția.

6. MODUL DE ÎNREGISTRARE ȘI ELIBERARE A RAPORTULUI DE EXPERTIZĂ BENEFICIARULUI

6.1. Originalul raportului de expertiză (scris de mîna sau tapat) se înregistrează în Registru și/sau în sistemul automatizat cel tîrziu a doua zi după finalizarea expertizei.

Semnătura pe originalul raportului de expertiză a conducătorului nemijlocit al subdiviziunii Camerei, cu indicarea datei de primire a raportului de la expert, confirmă faptul înregistrării lui.

6.2. Exemplarele tapate ale raportului se verifică (se compară de către expert cu originalul) cel tîrziu a doua zi de la ieșirea de sub tipar.

În timpul verificării, expertul face însemnări referitoare la depistarea greșelilor, iar după ce le corectează, semnează exemplarele tapate și verificate ale raportului.

În lipsa expertului, care a efectuat expertiza (din cauza bolii, deplăsării, concediului sau din alte motive), exemplarele tipărite sînt semnate de alt expert, căruia în acest caz i se încredințează verificarea raportului.

Exemplarele tapate ale raportului de expertiză fără semnăturile reprezentantului beneficiarului, a expertului și conducătorului sau fără ștampila subdiviziunii Camerei și fără data înregistrării, nu sînt valabile.

6.3. Originalul raportului de expertiză împreună cu exemplarul doi al raportului tipărit (forma de arhivă), cu toate anexele pe care se bazează concluzia expertului, se predau în arhivă și se păstrează timp de trei ani.

6.4. Primul exemplar tapat al raportului de expertiză se eliberează beneficiarului contra semnătură, cu indicarea în Registru a datei, numelui, funcției persoanei care a primit raportul sau, de comun acord cu beneficiarul, se expediază prin poștă. Raportul de expertiză se eliberează numai după confirmarea achitării de către beneficiar a plății pentru serviciile prestate.

6.5. După înregistrarea raportului de expertiză, modificările sau completările pot fi introduse numai cu permisiunea conducătorului subdiviziunii Camerei, avînd cererea întemeiată în scris a beneficiarului.

6.6. Conducătorul subdiviziunii Camerei este responsabil pentru înregistrarea raportului de expertiză, eliberarea acestuia beneficiarului și păstrarea lui în arhivă.

7. MODALITATEA EFECTUĂRII EXPERTIZELOR REPETATE, SUPLEMENTARE ȘI DE CONTROL

În cazul în care beneficiarul expertizei are obiecții întemeiate ce țin de concluzia expertului sau cînd expertul a încălcat modalitatea efectuării expertizei, printr-un ordin al Camerei sau a subdiviziunii respective se numește expertiza repetată sau suplimentară. La numirea expertizei repetate sau suplimentare, expertului (experților) i se prezintă, în mod obligatoriu, concluzia anterioară.

7.1. Expertiza repetată este efectuată în baza cererii scrise din inițiativa beneficiarului, solicitant al expertizei primare, cu argumentarea cauzelor, precum și în baza hotărîrilor organelor judiciare, în cazul în care nu este de acord cu concluzia expertului pe motivul neîntemeierii sau veridicității lui îndoielnice, cînd concluziile mai multor experți sînt contradictorii ori cînd sînt încălcate normele procedurale la desfășurarea expertizei primare. În încheierea judiciară privind efectuarea expertizei repetate trebuie să se indice motivul respingerii raportului de expertiză anterior.

Condițiile efectuării expertizei repetate:

corespunderea sarcinii expertizei repetate cu cea inițială;

se permite participarea expertului care a efectuat expertiza inițială, pentru explicații, însă fără participarea lui la efectuarea cercetărilor și la elaborarea concluziilor;

prezența reprezentanților beneficiarului;

existența întregului lot de marfă, verificat de către expert în timpul efectuării expertizei inițiale.

Comanda pentru efectuarea expertizei repetate se emite în modul stabilit sau i se atribuie un număr cu nota "Expertiză repetată", cu indicarea numărului raportului expertizei inițiale.

În cazul în care expertiza repetată este desfășurată în baza hotărîrii instanței de judecată, conducerea subdiviziunii Camerei va delega un expert calificat sau o comisie de experți.

Raportul expertizei repetate este semnat de către expertul (experții), care au efectuat expertiza, precum și de către reprezentanții beneficiarului, care au participat la efectuarea expertizei. Experții care au efectuat expertiza anterioară pot oferi comisiei explicații, dar nu participă la efectuarea investigațiilor.

Cheltuielile ce țin de efectuarea expertizei repetate le suportă beneficiarul, în cazul în care se adeveresc rezultatele expertizei inițiale. În caz contrar - cheltuielile le suportă subdiviziunea Camerei, care a efectuat expertiza anterioară. În cazurile cînd rezultatele expertizei inițiale nu se adeveresc, subdiviziunea Camerei, printr-un ordin al său, anulează raportul expertizei inițiale și informează despre acest fapt toate părțile interesate.

7.2. Expertiza suplimentară este efectuată în cazul cînd concluzia expertului nu este suficient de clară sau este incompletă, ori cînd apar noi probleme referitor la circumstanțele examinate ulterior, în legătură cu prezentarea informației incomplete de către solicitantul expertizei anterioare sau primite în cadrul efectuării investigațiilor de expertiză, apariția noilor informații, ce ar putea influența asupra concluziei finale, la fel și asupra necesității desfășurării noii expertize în conformitate cu noii parametri.

Expertiza suplimentară poate fi desfășurată de către experții care au efectuat expertiza anterioară. Expertiza suplimentară nu repetă, ci completează expertiza anterioară.

7.3. Expertiza de control se efectuează din inițiativa conducerii subdiviziunii Camerei, în scopul verificării corectitudinii și temeiniciei rezultatelor expertizei anterioare, suplimentare sau repetate. Expertizele de control pot fi planificate și neplanificate.

Temei pentru efectuarea lor este depistarea necoresponderii (îndoielilor) rezultatelor expertizelor efectuate anterior pe motivul subiectivismului experților sau a utilizării de către ei, în cadrul investigațiilor de expertiză, a informațiilor incomplete sau incorecte, prezentate de solicitant.

Condițiile efectuării expertizei de control:

sarcina expertizei se stabilește de către conducerea subdiviziunii respective a Camerei;

expertiză de control se efectuează în aceeași zi sau cel târziu în ziua următoare după predarea raportului de expertiză subdiviziunii Camerei;

prezența expertului care a efectuat expertiza anterioară nu este obligatorie;

poate fi prezentat tot lotul de marfă sau o parte a acestuia, în funcție de sarcina înaintată de către conducerea subdiviziunii Camerei și posibilitatea de a face concluziile întemeiate privind acțiunile expertului.

Comanda pentru efectuarea expertizei de control se emite în modul stabilit, cu atribuirea numărului respectiv ce va corespunde numărului comenzii, cu nota "Expertiză de control".

Conducerea subdiviziunii Camerei va delega un expert calificat sau un grup de experți.

Raportul expertizei de control se semnează: în cazul corespunderii rezultatelor expertizei de control cu cea anterioară - de către expertul care a efectuat expertiza de control; în cazurile divergențelor rezultatelor - de către expertul care a efectuat expertiza de control și reprezentanții beneficiarului expertizei.

Cheltuielile ce țin de efectuarea expertizei de control le suportă subdiviziunea respectivă a Camerei.

7.4. Responsabilitatea pentru corectitudinea, efectuarea la timp a expertizei și întocmirea competentă a raportului de expertiză o poartă expertul care a efectuat expertiza.